

Nr. 18 (785)

Reedel, 30. mail 1975

XXVII AASTAKÄIK

VALIMISED TULEKUL

Valijate klubi ürituse plaaniga on võimalik tutvuda kohe meie instituudi fuajes, eelseisvatele valimistele pühendatud stendil. Heidame klubi tööplaanile pilgu koos klubi juhataja, poliitökonomia katedri õppjõu dots. Osvald Nagelmaniga.

Mais juhatas klubi tegevuseisse võidupiha tähistamine — valijate klubi üritused seondusid siin kogu instituudis võidu 30. aastapäeval pühendatud kohtumiste, näituste ja aktustega.

VALIJATE KLUBIS

ga 14. mail kohtus klubis valijatega ENSV Riikliku Plaanikomitee osakonnajuhataja B. Tamre, kes rääkis nõukogude rahva elatusasemest ja selle tõstmise põhisuundadest.

21. mail rääkis teemal «ENSV Ülemnõukogu — vabariigi kõrgeim riigivõimuorgan» ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi töötaja E. Vingisaar, Tallinna arenguperspektiive tutvustas linna peaarktite D. Bruns, kohalike nõukogude osast linna majan-

duse arendamisel kõneles Tallinna TSN TK Kapitaalehituse Valitsuse juhataja Ü. Reinkort, NSV Liidu välispoliitika küsimusi valgustas raadio ja televisiooni väliskommentaator V. Pöder.

Klubi plaanis on loomulikult kavas kohtumised ENSV Ülemnõukogu ja kohalike nõukogude saadikukandidaatidega, samuti Tallinna Linna ja Oktoobri rajooni TSN TK töötajatega.

INSTITUUDI NÕUKOGUS

Instituudi nõukogu järjekordne koosolek toimus teisipäeval, 20. mail. Lühidalt sellel arutust.

OPPE- JA KASVATUS-TÖÖST KEEMIATEADUSKONNAS

rääkis teaduskonna dekaan dots. V. Mikkal, kaasaruanne oli kontrollkomisjoni esimehelt prof. G. Golstilt.

Teaduskonnas valmistatakse kõrgharidusega spetsialiste praegu ette viiel erialal. TPI ja teaduskonna arenguplaanis on ette nähtud eriala 0836 (töötuheitmete väärastamine) avamine. Teaduskonna õppedekusus on silmapaistvalt hea, parima õppedekusega eriala (98%) oli 1974/75. õ.-a. sügissemestril konserveerimise tehnoloogia. Üliõpilaste väljalangevus vaatatakse üliõpilaste arvu suuremisse püsib 35–38 üliõpilast aastas. Märkimisväärne on teaduskonnas kehtestatud süsteem, kus õppe- ja kasvatustöö küsimusi arutatakse igaküistel rühmavatenate koosolekul; rühmajuhendajate aruandlust kuulatakse nõupidamistel koos teaduskonna parteibürooga.

Üliõpilaste kasvatustööd juhib kasvatustöö prodekaan dots. E. Siimer ühiskondlike organisatsioonide ja dekanaadi kaasabil katedrite ja rühmajuhendajate kaudu.

Katedrite kasvatustöö plaanid on koostatud TPI üliõpilaste kommunalistliku kasvatustöö programmi suundi arvestades. On rida hästi töötavad rühmajuhendajad: dots. E. Tearo, dots. E. Uus, ass. A. Suurthal, dots. A. Kann, dots. V. Kallast, dots. L. Pets, dots. J. Kann jt.

Nagu näitavad TPI teaduskondadevahelise sotsialistliku võistluse viimaste aastate kokkuvõtted, on keemiateaduskond peale üldesikoha pidevalt esikohal olnud ka üliõpilaste ühiskondlik-poliitilise tegevuse näitajate pooltest.

Teaduskonna 5 katedri koosseis on 46 õppejõudu, neist 4 professorit. Teaduslik kraad on 80% õppejõududest.

1974. aastal oli teaduskonna õppe-metodiliste tööde plaanis 25 tööd, neist lõpetati 1974. aastal 15. Õppe-metodilisest tööst võttis osa 43 õppejõudu, anti välja 5 õpikut ja 5 brošüri. 4 teaduskonna õppejõudu on NSVL KHM metodikanõukogu liikmed. Vabariiklike metodilistel konverentsidel esineb 6, üliõpilistel 2 ettekande-

ga. Valmistatakse keemia õppefilmi.

ÜTTÜ-s osalevate üliõpilaste arv suureneb pidevalt. Teaduskonnas töötab 3 ÜTTÜ ringi: toiduainete tehnoloogia, pooljuhid, keemiatööstuse protsesside ja aparaatide ring. Osvott ÜKB-st on paranenud.

Nõukogu võttis keemiateaduskonna töö edasise parendamise kohta vastu otsuse.

NLKP AJALOO KATEEDRI TÖÖST

rääkisid katedri juhataja E. Mattisen ja kontrollkomisjoni esimees dots. I. Soidra.

NLKP ajaloo kateder on komplekteeritud kogenud ja oma eriala hästi valdavate õppejõudude kaadriga. 79% koosseisulist õppejõududest onab teaduslikku kaardi, neist kaks on teadusteadurid.

Lähtudes NLKP Keskkomitee ja NSVL Ministrite Nõukogu 1972. a. otsusest kõrghariduse edendamise kohta on katederi rea aastate jooksul arendanud sihikindlalt suundi õppemetoodilise ja kasvatustöö efektiivsuse töötmiseks, mille üsust on praktika kinnitanud. Neist tähtsamad on: komplekssete ja unifitseeritud õppemetoodiliste juhendite koostamine üliõpilastele ja õppejõududele; loengute ja seminaride teoreetilise ja metodilise taseme töömine ning üliõpilaste iseseisvata töö tõhustamine; üldparteilise materjalide seostamine EEPK ajaloo sõlmküsimustega; metodiliste juhendite koostamine kodanlike ja oportunistlike teooriate paljastamiseks; teaduskondade profili arvestamine õpetöös; katedri kontaktide tiendamine õpperühmade kolmitugega.

Eelmainitu tulemusel toimub katedri õppe-kasvatustöö vajalikul ideelis-teoreetilisel tasemel ning õppedekusus nästab pidevat tõusutendenti. Vaataksu suhteliselt kõrgele keskmisele õppedekusele ei ole kateder siiski suutnud kindlustada koostöös dekanatide ja ühiskondlike organisatsioonidega kõigi üliõpilaste õppetülesannete pidevat ja edukat täitmist ning aktiivset osavõttu ühiskondlik-poliitilisest praktikast. Esineb vajakajutamisi õppematerjali esitamise metodikas ja emotiionaalsuses mõnede õppejõudude poolt. Kasutatakse reserve on veel õppetülesannete näitlikustamises ja tehniliste õppetülesannete kasutami-

ses. Kateder on seni vähe kasutanud võimalusi teaduslike ja teaduslik-metoodiliste tööde avaldamiseks üliõpilistel väljaanneteks.

KUULATI ÄRA PÖLEV-KIVIKEEMIA JA SÜNTEESI PROBLEEMLABORATOORIUMI

teadusliku juhendaja prof. A. Aarna ettekanne laboratooriumi töö kohta ajavahemikus 1970–1974. Nõukogu märkis, et laboratooriumi töö on antud ajavahemikul olnud põhiliselt edukas.

Kinnitati ümbervalimiselle kuuluvate katedrijuhendajate ja professorite nimekiri: kehalise kasvatuse katedri juhatajaks dots. J. Dudkin, tootmise ökonomia ja organiseerimise katedri professoriks majandusdoktor prof. E. Kull, mäekatedri juhatajaks dots. A. Reier, NLKP ajaloo katedri professoriks ajaloodoktor prof. Ü. Taigro, graafika katedri juhatajaks dots. K. Tihase.

AKTIIVIKOOL

A/ü. rühmaorganisaatorite viimasel aktiivikooli õppusel tutvustas TPI a/ü.-komitee aseesimees Tönu Raag 12. juulil 1974. aastal välja antud uut a/ü. rühmaorganisaatorite õppetüdäärust. Juttu oli ka rühmaorganisaatorite atesteerimisest, mis toimub käesoleval kuul teaduskonniti. Atesteerimisel arvestatakse rühmaorganisaatori õppetüdäärust, ühiskondlikku tegevust ja osavõttu komitee ja büroode poolt organiseeritud üritustest. Hindamine toimub neljapäälise süsteemi järgi — mitterahuldatav, rahulik, hea ja väga hea.

Oppuse teises osas esines dots. Ustus Agur ettekanne teemal «Kompuuter ja kunst». Ettekanja sõnade järgi peab igakülgsest arenemist inimene olema pisutki kompetentne ka esteetika valdkonnas, siit siis ka antud loengu vajalikkus. Lisaks huvitavale ettekandele oli võimalus kuulata näiteid 18. sajandi muusika põhjal loodud elektronmuusikat, raali poolt koostatud luuletusi ja vaadata diapositive arvutusmasina kaudselt tehtud «kunstiteosest». Näiteks portreed John Kennedyst, Brigitte Bardot stiilis veel «Sombune sügismaastik», «Polaarmaastik», samuti pildid, mis midagi ei tähenda.

KATRIN ROOMET

TP-21

EKSAMID

ALANUD

Suur kevad on käes ja muidugi ka kõik see, mis tudengi jaoks kevadega koos käib: arvestused, eksamid, projektide tähtajad. Meie maja tudengite enamusele algab eksamiseesi 8. JUUNIL JA KESTAB 5. JUULINI, tegelikult aga on juba praegu eksamid osal õpperühmadest (põhiliselt kolmandal kursusel) hoos.

Ka tootmispraktikaga ollakse juba alustatud (põhiliselt neljas kursus). Tootmispraktika osakonnas praktikakäskirju sirvides võib lugeda, et meie üliõpilaste praktikabaase on mitmetes kohtades meie vabariigis ja väljaspoolgi seda. Praegu ollakse praktikal raadiotehases «Punane Ret» (LR-87), Kainini-nimelises Elektrotehnika

Tehases (LA-87), Tallinna Ekskavaatoritehases (MM-81), kondiitritoodete vabrikus «Kalev» (KO-81), Pärnu Kalakombinaadis (KO-81).

Väljapoole vabariiki on praktikatekond viinud meie üliõpilasi Minski Kellatehasesse, Jelevane tehasesse «Elektron», Valgevene NSV Mogiljovi kunstkiu tehasesse, Gruusia NSV Rustavi metallurgiatehasesse, Volga autotehasesse Togliatti... Suve poole lisanduvad sellele loetelule tutvumispraktikad teistes sotsialismi maades — Ungaris, Poolas, Tšehhoslovakias.

KOMSKOMOLIKOMITEES

Instituudi komsomolibüroo järjekordne koosolek oli kolmapäeval, 21. mail.

Arutati personaalküsimusi. Seoses komsomolidokumentidesse lohaka suhtumisega avaldati noomitus arvestuskaardide kandmisega toiduainete tehnoloogia katedri TU sektori laborandile Ulvi Jakobsonile ja vali suuline noomitus Anatoli Kondratenkole (LR-47). ULKNU riadest heideti kommunistlike noorele ebaväärilika käitmise pärast välja Víktor Zujev (MM-67).

Komsomolikomitee ideo-

loogiasektori aastasest tööst

rimine ning suvised ekskursioonid.

* NLKP KK aprillipleepuni otsustest tulenevad illesanded TPI ametühinguorganisatsioonile.

* Mehaanikateaduskonna a/ü.-büroo osa üliõpilaste kommunistikul kasvatamisel ja ühiskondlik-politiilise praktika programmi täitmisel.

* TPI üliõpilaste osavõtt ENSV kõrgemate koolide taidluskonkursist.

* Üliõpilaste suvise puhkuse ja sõpruslaagri organiseerimine.

A/ü. — komitees

Maikuu komiteekoosolekul olid

päevakorras:

* NLKP KK aprillipleepuni otsustest tulenevad illesanded TPI ametühinguorganisatsioonile.

* Mehaanikateaduskonna a/ü.-büroo osa üliõpilaste kommunistikul kasvatamisel ja ühiskondlik-politiilise praktika programmi täitmisel.

* TPI üliõpilaste osavõtt ENSV kõrgemate koolide taidluskonkursist.

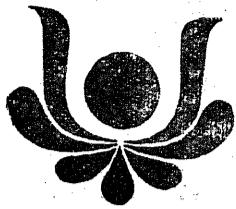
* Üliõpilaste suvise puhkuse ja sõpruslaagri organiseerimine.

Jääb kõlama mõte, et heade tulemuste kõrval sõna ja muusika alal vajavad suuremat tähelepanu meie instituudis fototäidul, kujutav ja tarbekunst.

Kultuurikomisjon püüab oma töös edaspidi sellest lähtuda.

● 1. JUUNI — LASTEKAITSEPAEV ●

R. KANT

ei ma pole see
ei
olla tahaks keegi
kel kõva kübar
kepp
kuldnuppupidi peos
ma olla tahaks
see kes oled
sina praegu
ning homme
olla see
kes täna
hoopis keegi
muu

palju pahandusi on pisikeste poisikestega
samasugustega nagu meiegi kunagi
kes jooksevad ringi nina natuke tatine
pölvad kriitmulised küsimusi suu täis
kes mängivad autode ja tinasöduritega
ning katkuvad plikakeste patsipaelu
käivad ema-isu käekõrval loomaaias
ning unistavad saada kord täismeesteks
teadmata veel et kogu õnn
see kelle pärast pääkene ei looju
see kelle pärast teeks ei tea mida
on samasugune pisike plikake
kes käib lehv peas ema käekõrval
vahetevahel mängib nukkudega
pühpäeval sõõb jäätid
jalutades Kadriorus
ning vaatab luiki
kes ujuvad armunult tiigil
teadmata veel
et ka tema
kunagi
armub

KAI THIT

SÖBRALE

ME KOHTUSIME SÜGISEL.
SA OLID KAUGE JA VÕÓRAS.
MÖÖDÜS PÄEVI, NÄDALAID
JA ÄKKI MA MÖİTSIN,
ET KAUGUST EI OLE ENAM.
SA SEISID MU KÖRVAL
JA MA MÖİTSIN VAID ÜHT —
AEG OLI TEINUD MEIST SÖBRAD.
PÄEVAST PÄEVA NUÜD OLED MU KÖRVAL
JA MA JULGELET ASTUN TEEL
SEST TEAN, SA OLED MU KÖRVAL
JA ULATAD ALATI KÄE.

VÄÄRT KOHTUMINE

Grupp majandusteaduskonna aktiviste käis järelkasvu otsinguil Tartu- ja Valgamaal. Kohumised said teoks Nõo ja Otepää keskkoolis.

Püüdsime anda ülevaade tudengielust tudengi pilguga. Pärimisi-kostmisi jätkus terveks tunniks. Mõningal määral oli siiski tunda öpilastele omast möttelandi «ah, mis ma ikka küsini». Märksa suurema huiiga jälgiti pusele mist korvpallil. Kuigi koduseinte joetus oli tugev, tundsite vaidlust, rõõmu meie. Vastu sai võetud ka TSIK Otepää filiaali poiste väljakutse sarvede kokkupanekuks.

Mulged ja mötted? Niisugune üritus värib igati korraldamist. Kasu peaks olema kahepoolne — neile üht-teist uit, mõlemale sportlik elamus, millel mõnus vaheldus igapäevasele koolielule. Kes kantlevad, proovigu. Julget järeletegemist!

KALJU VAIKJÄRV
TI-61

● RAAL ON ASENDAMATU ●

Kiievi Autoteede Instituudi kolmes ühiselamus on üles seadud elektronarvutid. Miks? Et üliõpilasi aidata. On teada, et paljude arvutustega sooritamine liiklikat abil nõuab kolm-neli päeva. Masin aga teeb selle töö ainult kümne minutiga. Nii siis on võimalik vörrelda ühe või teise lahendusviisi erinevaid variante. Üliõpilased harjuvad raaliga kui asendamatu vahendiga tulevases töös.

,Ei taha

Oma poliitilist ümber-sundi pöhjendab filmi näitleja Jane Fonda Vietnam'i sõjaga, mis näitas selgesti, kellel on elus privileege ja missugust vallet on Ameerikas aegade jooksul rahvahakutud. «Ma otustasin paljudes asjades teisi toimida. Hakkasin öppima ja leidsin, et see on õige tee minu jaoks,» ütleb näitlejatar. Uued arusaamat viisid ta oma võimete uue hindamiseni.

Leipzigis viibides ei olnud Jane Fonda külaline, vaid töötav näitleja. Ta selgitas sadadele ajakirjanikele oma Vietnamifilmi demonstratsioonil eesmärke, mida tema ja ta mõttakaaslased selles filmis taotlevad.

Meedejääv on kõnealuses filmis stseen, milles Vietnam'i vanalt mehelt küsitakse, palju aastaid on ta sõjata elanud. Köhlevalt esitab vanamees vastuküsimuse: «Ah ilma sõjata? Prantsuse või Ameerika sõjata?» Ja lõpuks pika järelemõtlemise peale vastab: «Ma ei tea.» Jane'i isiklikud järeldused sellest: «Aktivistid (indo-hiina rahukampaania pooljad) ei saa lõpetada oma võtlust enne, kui Pariisi-Vietnam'i rahuleping on täidetud.»

Endisest möttelagedast tunde-inimesest on saanud tööliseid emantsipeerunud naine. Jane abiellus mehega, kes teda ta uue elu raskustes üks ei jäta. Koos väntasid nad ka Vietnamifilmi. Trotsiks köikidele vintutustele, mis Fondat pidaval saadavad, sai Jane veel tei-

se lapse emaks. See on üks olulisemaid optimismi tunnusmärke tema juures. Ühendriikide ajalehtedes on ju järjest avaldatud üleskutseid ja ähvar-

NB! TIPIKAS!

Veel on Sul võimalus saada siiveks üliõpilaslaagris oma elamispind kas Ukrainas või Leedumaal pealinna kilje all.

Lisame veel 23. mai lehes toodud andmete täpsustamiseks, et valikuvõimaluste ajaliseks avardamiseks on Sevastopolis üliõpilaslaagrisse «Horisont» pakutavad vahetused nüüd: 4. juulist 23. juulini, 25. juulist 13. augustini, 15. augustist 3. septembrini.

TPI a/ü.-komitee ootab Sinult edaspidi juba avalduse esitamiseks omapoolset ettevõtluskust. Kiirust!

Kui lõöd hoogsalt kaasa, loodame tuleval aastal mitmekesis-tada laagrite ja suurendada tuusikute arvu!

GENNADI SAKS
a/ü.-komitee välissuhete komisjoni esimees

valetada..“

dusi Jane Fonda mõrvamiseks. Üks neist kõlab näiteks nii: «Muidugi on poliitiline meel-sus igaühe isiklik asi, aga kui nagi hullumeelseid asju tehakse nagi Jane, siis ei tule kellelegi imestada, kui ühel päävel kuulid lahti päsevad.»

Leipzigis võis Jane'i kõikjal näha keskendunud, energilise noore naisena. Ta on lihts džemporis ja pükstes sama veetlev kui varem mõnes filmis elegantses daamirietutes. Ometi on tal nüüd rohkem isikupära ja sädlevust. Seda ei saavuta mingi riuetuse ega soenguga, vaid just inimlikkuse ja haridusega.

Jane koos oma perekonnaga elab töölisrajonis. Tema järgmine film jutustabki töölisperkonna elust kodaniku sõja ajal. Peaosas mängivad selles tema isa Henry, vend Peter ja Jane ise. Kavas on veel üks dokumentaalfilm Indo-Hiina sõjast ja osa muusikalise «Sinfonia», mis on NSV Liidu ja USA esimeseks ühistööks.

Jane Fonda loodab, et ta näitlejatöö ja ta poliitiline võitlus täiendavad teineteist. Publik tahab teda näha ja Jane tahab end publikule näidata. «Ma ei taha enam valetada,» ütleb õiglasi inimesi, kes loovad realistlike filme ja tahavad muuta praegust Ameerikat inimlikuks Ameerikaks.

«Neues Lebenist» tõlkinud **LUDMILLA GOLOVKOVA**

FILM ÜLIÖPILASTEST

Igal aastal saabuvad arvukad üliõpilasrühmad kuulsale saira-kärestikule Sikkotani saarel, mis on Kurili saarestikus üks tunnatumaid. Üliõpilasmaleva rühmade tööst, õisest kalapüügist ja saira töötlemisest konserviteha-ses räägib film «Soolane meridaan». Filmi stsenarioomi autor ja režissöör on Sikkotani «pealinna» — Malokurilski asula — kultuurimaja direktor Vladimir Mihailovitš Rjutin.

«Studentseski meridiana»

EURAASIA PIIRIMAIL KEVADFESTIVALI KAEMAS

OLAVI PIHLAMÄGI

Kui oma tuttavatele teatasin, et sõidan Aasiasse, kergitasid kõik imestunult kulme. Kuuldes täpsemalt: Sverdlovskisse, lange üks kuim alla — see ka mõni Aasia, kuigi teine, veel imestusasendis silmaräästas jäi siiski näitama vahemaa impo-sitsust.

Kuid kaugused on selleks, et neid võita. Ütleb nii ju tuntud laulusalmgi. Lennukitibadelt nõuds see ainult nelj ja pool tundi läuglemist ülapool pilvi ja seejärel püdingi oma kronomeetri kohaliku ajaga sammuseadma, sest ühusööridust ei saanud ajavõit, vaid kahetõnnine ajakaotus (Sverdlovski aja järgi).

Unekord segamini ja jalgaides pärast väsitavat lennukitooli selline töö, et mine kasvöi pil-kases ööpmeduses Uraalidesse kallikivide jahile. Kallikividid jäid küll sellel (ja paraku ka kõigil järgnevatel) öödel külalistahke pererahva pingelise kulutriprogrammi töötu leidmata ja vaevalt meist otsijaidki oluks; päravade pingelisus heitis meid keskkööl kõige halastamatuma valuvõttega voodisoojusesse. Jah, aga mis seal kaugel Sverdlovskis ikkagi toimus? Vaevalt usutav, et pikk ja väsitav, sõit ainuksi kallikivide ja eksootilise Aasia pärast teoks sai!

Kutse Sverdlovskisse sõiduks saabus juba eelmise aastanumbri sees, põhjuseks üleliiduline kõrgemate tehniliste õpeasutuse kultuurifestival «BECHA YII-75».

Kohapeal selgus, et kunsti-festival koosneb veel omakorda kolmest osast: muusikafestival, kinofestival ja üliõpilasteatrite festival.

Ainuke, mis meeles pisut kurvaks võttis, oli fakt, et kõik need üritused jooksid paralleelselt. Vastasel korral poleks miljonilinn suutnud lihtsalt oma nõorsugu õra mahutada. See-pärast pidin valima ühe. Selles sai patriootilise ja nõukogude laulu konkursi. Üritus toimus vöidupüha aegu ja loomulikult oli festival pühendatud Suures Isamaasõjas saavutatud vöidu 30. aastapäevale.

Sverdlovskisse oli saabunud 15 ansamblit, kõige kaugemateks külalised Odessast ja Tju-menist.

Festival kestis kolm päeva moodas viie ja poole tuhande istekohaga spordipalees, mis igal päeval noortest tulvil. Kui festivali keskmist taset kriitiseerida, siis oleks see võinud ju olala pisut kõrgem, kuid laureaat-ansamblid olid igal juhul tasemel. Kõige suuremaks illa-tuseks (nii mulle kui ka žürii liikmeiks) kutsutud heliloojale Gennadi Tanielile) oli Sverdlovski ansambel «Heureka», kes kolmel päeval esines kolme eri

programmiga, millest üks oli temaatiline ja koosnes ainult sõjaaegsetest lauludest. Hämmastas just ansambl võime mängida iga sorti muusikat vörödvärsel tasemel. Patriooti-

line laul pole sugugi kerge žanri. Viimasega võis ehk ka vabandada festivali keskmise taseme kesisust. Aga «Heureka» esinemiste ille võite juba ise otsustada, sest ansambel sai koos laureaadidiplomitega ka preemisöödu. Otsustati valida Tallinn.

«Heureka» kontserdid toimu-vad reedel, 30. mail algusega kell 18.00 ja pühpäeval, 1. juuni kell 15.00 TPI aulas.

Teistest kõrvahakanud an-samblitest võiks nimetada Tju-meni noortegruppi «Flogiston» ja Gorki ansamblit «Spekter».

Lisaks konkursikontsertidele toimusid ühtuti veel instituudi-eesisel väljakul tantsupeod, kus lageda taeva all mitukümmend tühat noort oma tantsulisi emotioone väljendas.

Nimetasin, et sain osa ainult muusikairitustest (ja ega neidki vähe olnud). Üks päev jääti ka instituudi tunnuselise tutvumiseks. Uraali Polütehniline Instituut on vörreldes meie instituudiga väga suur, päevases osakonnas õpib 14 tuhat tudengit, pluss samapalu veel õhtutes ja kaug-õppes. Teaduskondi on kümme.

Instituudi hooned on suured ja vormid, kuigi harjumatud kõledad ja mis seal salata, mitte nii ilusad kui meie omad.

Suurimaks illatuseks oli instituudi oma TV-keskus, mis annab nädalas rajooni vörku õppesajate ja ühiselamutesse meeblehastust 10 tunni ulatuses. Režissöör deks, operaatoriteks, helitehniateks, toimetajateks on üliõpilased, kes alguses

omandavad teadmisi ühiskond-like erialade teaduskonnas, pääras asuvad aga juba praktilise tegevuse juurde. Kahjuks ei õnnestunud ühitegi üliõpilastelevisiooni saadet näha, kuid arvestades studio professionaalset sissemüüdöt võib arvata, et tase võis olla küllaltki kõrge.

Instituudi komsomolikomiteesai juttu aetud taolistele suurte festivalide korraldamisest. «BECHNA YII» on traditsiooniline üritus, mis toimub kord kahe aasta jooksul, sedapuhku juba kümnenud korda. Orga-komiteesse kuulub viisikümnend inimest, festivali aktiiv ulatus aga 250 taha.

Ja lõpuks veel sellest Euraa-sia piirist, millega juttu alustas. Viimasel õhtupoolul sai sealgi õra käidud ja uhkusetun-dega asetasin ühe jala Euroopaesse, teisega olin aga Aasias. Kuidagi eriline tunne oli küll, milline täpselt, eks seda peab igaüks ise tundma. Sain ka sedavord targemaks, et esimene Eurasia piiritulp püstitati 1735. a. ja esimene mees, kes piiri kindlaks tegi, oli Vässili Tatištšev juba Peeter I aegu. Nimetus Uralid on tulnud ta-tari keelest ja tähindab see «vööd». Eks Uralid ka ole ki-vivöö Euroopa ja Aasia vahel.

Pilkases pimeduses võttis lén-nik meid oma turjale, et taas koju tuua. Saatmas olid õise Sverdlovski tuled ning meedle-jää bererahva lähkumissoov: «Tulge jälle tagasi!»

Kui vestelda noortega sõjast, küsivad nad üsna sageli: «Miline oli teie põnevaim sündmus sõjas? Ka te vahel tundsite hirmu? Kas sõjamees ildse tohib karta?»

Esimesele küsimusele tahaksin alati vastata: «Teile, jah, võib tunduda see ja teine lugu põnevana, aga sõja alguses olin mina ja mu lahingukaaslased nii sama noored kui teie praegu. Me pidime minema lahinguasse, püss käes ja surm silmade ees, aga me nii väga tahtsime elada, sest me peaegu polnud veel ju elada saanudki.»

Sellega saabubki kohe küsimus: oli teil siis hirm? Vastan kohe: jah oli, raskes olukorras oli nii mõningi kord hirm. Veelgi enam — ütleksin, et ainult loll ei tunne hirmu. Aga ometi räägitakse, et ühed on julged, teised arad sõjamehed. Julgus on võime endast jagu saada, kui seda on vaja, võime ületada surmahirm ja täita lahinguülesanne.

Kangelaslikkus on midagi veelgi enamat. Kangelaslikkus on kohusetunde ja sisemise vajaduse liit lahingkäsu täitmiseks või tekinud olukorra lahendamiseks eneseohverduse hin-naga, seige arusaamine. Et lä-

SÕJAST JA INIMLIKKUSEST

hed surmale vastu, kuigi kan-gelane alati sugugi ei hukku.

Selles mõttedes hakkavad mulle väga vastu mõned raamatud, artiklid ja filmid, kus kangelane kisub oma riinna paljaks ja tormab, lipp käes, vaenlasele kallale. Kas ma sellega eitan sõja heroilisust, paatost ja emotioonalsust? Ei sugugi. Söda, nii inimvastane ja julm kui ta ka oma olemuselt pole, ei hävitava sõdijates ometi inimlikust. Otse vastupidi, nagu kõigis raskeis katsumusis, ilmnadv siin kõige selgemini inimese üllus, headus, hingessuurus, aga ka väiklus ja alatus. Pidulikud traditsioonid, suure tunnelaenguga öeldud sõnad ja, ütlen veel kord, ennastohverdavat teod on üllast inimest ja head sõdurit kaunistavad joomises.

Aga sellest on siiski vähe. Selleks, et sõdurist oleks väeosale ja kodumaale kasu, peab ta ka oskamaa sõdida, peab olema tark ja kaval. Kuigi vanad roomlased ütlesid, et magus ja õlis on surra isamaa eest, on veelgi parem, kui mõie isamaa eest sureb kallaletunginud vaenlane.

Sõjaväe ja sõduri ilme kujundavad sõja põhjus ja eesmärk. Suures Isamaasõjas kaitses nõukogude rahvas oma kodumaad. Meie eesmärgiks oli hää-

Seda või teist, igatahes kül-lalt narr, kui me oma reaalkal-lakuga instituudis ka neid nap-pe võimalust tudengite enda-täiendamiseks teistel aladel nii-viisi kõlku rakendame.

Päris kindel, et paljud neist kes istusid ühes või teises ko-has, oleksid tahtnud osa võtta mõlemast üritusest. Inimene aga pole paraku materiaalselt ka-hestuv. Ehk edaspidi eri kateedrid arvestavad taolist kokku-sattumustega ja püüavad neid välida. Aga edasi. Vaatamata konkurentile on noorlektorite koolil kolmkümmend aktiivset liiget, kes ei tulnud mitte AI-NULT KUULAMA oma kogenud kollegide näpunäiteid, vaid ka ISE TEGEMA loenguid, et nen-dega auditoriumi ette astuda.

Seega oli meil lektorite kool, kuid lektoreid ikkagi sama hästi kui ei ole.

Kellele on selliseid formaal-seid üritusi tarvis?

vitada fašism ja vabastada Euroopa orjastatud rahvad. Neid lihtsaid ja selgeid sõnu on palju kordi kuulnud ka prae-gused noored. Aga nad enamasti üldse ei kujutle, kuidas annavad need põhimõtted oma näo armeele ja tema liikmeile.

Eelöeldut sõja inimlikkuse kohta arendades ütleksin, et sõda, mille konkreetseks ja igapäevaseks ülesandeks on inimese hävitamine, on samaaegselt kõigi inimtunnete lakkama-tu jatkumise ja arenemise ajendiks. Ei kao sõprus, armastus, kaasinimestest lugupidami-ne, ei kao rõõm laulust, ilusast hommikust, toredast naljast ega ülemeelikust tembus. Veelgi enam, hea inimene muutub sõjas veelgi paremaks, aga nii mõnele kaob hingest kõverus või nõrkus, mis seal rahuajal pesites.

Ja siiski oleks tuhat korda parem, kui prae-gustel ja tule-vastel noortel ei tuleks sõja-katsumusi üle elada. Aga juba vanad roomlased teadsid: kui tahad rahu, ole valmis sõjak, ole valmis kaitsma oma kodu-maad!

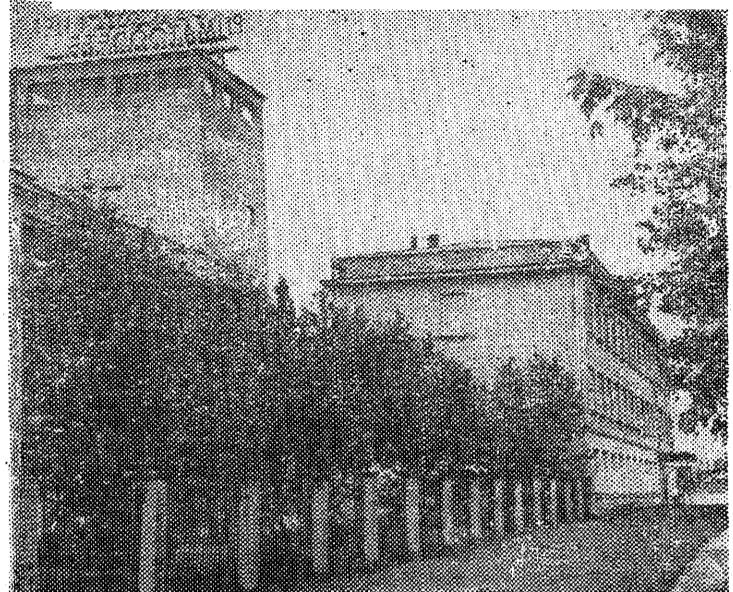
KARL ALLIK
kaardiväe erukapten,
majandusmatemaatika
kateedri juhataja

Pole ka vaja lisada, et passiivne teoria kuhugi ei vii.

Prægu on komosomolikomites arvel kolmkümmend tee-mat, millega noorlektorid võik-sid kasyööti nüüdsama (nagu kin-nitas ideoloogiasektori juhataja RUTT ÜNAPUU) üles astuda. Kuid siia koer maetud ongi. Teame, et lektorite atesteerimisega kaasnevad mõningad asja-ajamised. Kõiki neid ei saa ka üliöpilaste teha jäätta.

Seega oli meil lektorite kool, kuid lektoreid ikkagi sama hästi kui ei ole.

Kellele on selliseid formaal-seid üritusi tarvis?

◆ Tallinna Piima-toodete Kombinaat saab peale lõpetamist töökohaks KM-eriala diplomandile TIIIT NABERILE. Diplomi-töögi on kombinaadi-diga seotud ja selle-päras on diplomand juba praegu siin oma nimene.

Piimakombinaadis on praegu praktikal teisigi keemikuid. Seal ja «Kalevis» käl-simegi toimetuserah-vaga pärimas-pildis-tamas, kuidas talve jooksul saadud teooria praktilise eluga kokku läheb. Mida nägime ja teada saime, sellest pikemalt «TP» järgmises numbris.

Igor Mihailitšenko fotod.

treenerite panus veel liiga eba-ühtlane meeskonna ettevalmis-tamisel, millest annavad tun-nistust kõrgemate koolide meist-rivõistlustel saavutatud punktid (treener, osalejad, punktid):

A. Kärner	8	20,5
A. Möttus	5	17,0
H. Rattus	2	9,0

(Üheks võistlejaks oli treener A. Kärner, kes töi 7 punktiti)

Kokku 15 48,5

Sii ettepanek. Treenerite pa-nus meeskonna tubli tulemu-saavutamiseks peaks olema tun-duvalt ühtlasem. See nõub-töö tõsist ümberhindamist.

A. TSESNOV ja T. HÄRM

ÜLIÖPILASMEISTRID

TÖÖTMISES

selgitati tänavu kodulinnas.

Meie instituut oli esindatud 18

võistlejaga, kellest esikoha saa-vutasid L. Aring, H. Linask ja

J. Riito. Teiseks jäid M. Jäger ja S. Teploh, kuna kolmandale tulid K. Kikas, L. Lohe ja A.

Roos. Kokkuvõttes saavutasid meie võistlejad 41 punkti, mil-lega jäädvi kõrgemate koolide arvestuses EPA järel teisele kohale.

Kohtunikena tegutsesid ins-titutiidi kondise endised liik-meid: peakohtunik J. Lootus, sekretär H. Sakkos, vanemkoh-tunnikud T. Unt, A. Taits, T. Me-riiniit ja O. Ait. Aktiivset kaasabi osutasid veel E. Potter (MP-101), P. Kahu (EE-81), R. Leesla (TR-61), L. Andrejev (EE-43), S. Snaiderman (MM-27) ja V. Burakov (MM-28).

Käesoleva tööspordiaasta töredaks lõppakordiks oli meie instituudi meeskonna osavõtt Tallinna V mängude töstevõist-lustest, kus meie 9-liikmelise meeskonna tuliks tulemuseks oli asutuste ja ettevõtete IV

gruppis saavutatud esikoh. Eriti rõõmustasid P. Jõeveeri (I koht), L. Aringu (II koht) ja A. Ouna (III koht) töredad tagajärjed.

O. KULDERKNUP,

T. HÄRM

Из фронтовых воспоминаний

чили приказ рассредоточить батарею (орудие от орудия — 150—200 м) и повернуть гаубицы на 180°. Развернулись у самой дороги. Слева от меня встал со своим орудием бывший аспирант Петрозаводского университета финн Раймонд Нисканен, справа — капитан Дмитрий Шмакуев. Вперед, навстречу врагу, пошла группа наших товарищей вместе с чехотинцами. Номера застали на своих местах в ожидании битвы.

И вдруг — ошеломляющий треск. Впереди строчат автоматы. Эхо ранним утром резко усиливает звуки, и кажется, что строчат и сзади, и справа, и слева. Получаю команду открыть огонь. Стреляем. Однако треск «Суоми» (финский автомат) все приближается и приближается. Быстро картечью по макушкам, сосен, где наверняка укрываются невидимые автоматчики — «кукушки».

После этого на некоторое время пауза затихает. Наконец, треск автоматов начинает удаляться. Наиболее смелый из нас, сержант Трутнев, углубляется в лес, протягивая за собой телефонный провод. Через некоторое время слышу в трубке его голос:

— Дым видишь? (что-то горело, и над лесом поднимался дымок).

— Вижу.

— В этом направлении, прицел 40, огонь!

Несмотря на столь прimitivный способ наводки, результат получился неплохой. Вскоре банды, побросав свои велосипеды, вспомнили и дру-

гое снаряжение, убрались не сочно хлебавши...

И ДРУГОЙ случай. Пожалуй, более драматичный. Это произошло 3 октября 1941 года. Вечером наш второй дивизион получил приказ сняться, совершить марш и занять новые позиции. Двинулись. Вначале все шло хорошо. Медленно, надвигались сумерки. Вдруг колонна внезапно остановилась. Оказалось, довольно большая группа финских автоматчиков просочилась в наш тыл, заняла рядом с дорогой скопку, окопалась на ней и встретила нашу колонну ураганным огнем. Более того, она имела связь со своей артиллерией, залпами пристреляла этот участок дороги. Как только колонна остановилась, артиллериya противника открыла беглый огонь. Снаряды рвались прямо на дороге, между нашими гаубицами. И это еще не все. Когда некоторые товарищи попытались выйти из-под огня и укрыться в стороне от дороги, то взлетели на воздух. Оказалось, по обе стороны дороги были установлены противопехотные мины.

Дело, как видите, принимало серьезный оборот. Но-видимому, противник поставил перед собой задачу уничтожить дивизион, нанесивший ему серьезные потери.

После короткого совещания командование дивизиона приняло единственно правильное в этой обстановке решение: оставить у орудий по три человека (командира орудия, (Продолжение на 4-й стр.)

sport

treenerite panus veel liiga eba-ühtlane meeskonna ettevalmis-tamisel, millest annavad tun-nistust kõrgemate koolide meist-rivõistlustel saavutatud punktid (treener, osalejad, punktid):

A. Kärner 8 20,5

A. Möttus 5 17,0

H. Rattus 2 9,0

(Üheks võistlejaks oli

treener A. Kärner, kes

töi 7 punktiti)

Kokku 15 48,5

Sii ettepanek. Treenerite pa-nus meeskonna tubli tulemu-saavutamiseks peaks olema tun-duvalt ühtlasem. See nõub-töö tõsist ümberhindamist.

A. TSESNOV ja T. HÄRM

ÜLIÖPILASMEISTRID

TÖÖTMISES

selgitati tänavu kodulinnas.

Meie instituut oli esindatud 18

võistlejaga, kellest esikoha saa-vutasid L. Aring, H. Linask ja

J. Riito. Teiseks jäid M. Jäger ja S. Teploh, kuna kolmandale tulid K. Kikas, L. Lohe ja A.

Roos. Kokkuvõttes saavutasid meie võistlejad 41 punkti, mil-lega jäädvi kõrgemate koolide arvestuses EPA järel teisele kohale.

Meie meeskonna edukamat esinemist takistasid järgmised vajakajäämed. Esiteks andis tunda halb ja süsteemitu treeningutekorraldus. Nii tuli ette olukord, mis suuresti sarnanesid Kröövi valmiga, sest üks treener kutsus üliöpilasi «Kalevi» rasketööstukumajale, kaks treenerit aga «Dünamo» harjutussaali. Nii mõningi arvas, et sellises situatsioonis on otstarbekam hoopis treeningust loobuda.

Teiseks, sektsooni kalender-plaan oli vordlemisi võistlus-vaene. Eelolevaks õppeaastaks tuleks plaanid seada nii, et ar-vestataks nii reaalseid võima-lusi kui ka seda, et võistlused sunniksid intensiivsemale tree-ningule ning võimaldaksid spor-dijärke tösta.

Kolmandaks. Kahjuks on meie

Из фронтовых воспоминаний

(Начало на 3-й стр.)

наводчика и тракториста), всех остальных сбрасывать в кулач и под прикрытием огня счетверенных «максимов», установленных на грузовиках «ЗИС-5» (зенитные установки), атаковать противника и выбить его с сопки.

Наши атаки возобновились с новой силой. Наконец, враг дрогнул, его удалось несколько отсечь от дороги. Тут же были заведены моторы израненных осколками тракторов, и колонна двинулась. И на этот раз враг просчитался. Правда, мы потеряли в этом бою нескольких своих боевых товарищей.

KРУГНЕЙШИМ сражением, в котором довелось участвовать 237 АП, несомненно является прорыв блокады Ленинграда в период с 12 по 18 января 1943 года. Боеевые порядки полка были расположены восточнее Мги, в районе Гонтовая Липка (71 СД входила тогда в состав 2-й Ударной армии, которая наносила главный удар на Волховском фронте). Я в это время командовал батареей 76-мм полуавтоматических пушек «ЗИС-2».

На участке прорыва была создана высокая плотность артиллерии. Помню, что я буквально несколько дней искал место для огневой позиции батареи: куда ни ткнешься — везде или уже стоит батарея, или расположена какой-нибудь солидный штаб. Но вот, наконец, огневая найдена и отлично оборудована. Жертвы и муки героев-ленинградцев зовут к мести. Скорее бы!

По замыслу командования, артиллерийское наступление должно было начаться одновременно на Ленинградском и Волховском фронтах. Но Ленинградский опередил нас на несколько мгновений. Мы услышали мощный гул на западе, и в это же время раздалась долгожданная команда и у нас: «Огонь!» Грозный огненный смерч запысал на переднем крае фашистской обороны. Но артиллерии противника полностью подавить не удалось. Она начала огрызаться. И вот — прямое попадание крупнокалиберного снаряда в соседний блиндаж. Несколько солдат и офицеров соседней части, находившейся там, никогда уже не познают радость Победы. Осколки вражеских снарядов неоднократно рвут телефонный провод, связь с огневой позицией прерывается. Но связисты, возглавляемые сержантом Кондуайеном, под градом осколков снова и снова находят место разрыва и восстанавливают связь.

Наконец, атака пехоты и танков! Но танки увязают в болоте, несмотря на январский мороз. Пехота штурмует врага: одна при поддержке артиллерии. Несмотря на высокую плотность огня нашей артиллерии, противник из р-на т. н. «роши Круглой» оказывал отчаянное сопротивление, умело маскируясь в лесистой местности, обрушая на головы наступающих тысячи снарядов и мин. Плотно прижимаясь к матушке-земле, а она, бедная, содрогаясь от разрывов, все горючит из-под тебя уйти.

Продвижение наших частей в р-не «роши Круглой» было

незначительным. Более успешно развивалось наступление правее — в р-не рабочих поселков, вдоль южного берега Ладожского озера. Здесь лавины двух фронтов, преодолевая отчаянное сопротивление врага, медленно, но неудержимо катились навстречу друг другу и, наконец, в незабываемый день — 18 января 1943 года — по-братьски встретились. Прорвана блокада героического Ленинграда, любимого города, колыбели революции! Нет слов, чтобы описать нашу радость. Самоотверженными усилиями воинов и железнодорожников буквально за несколько дней по освобожденной земле была проложена (или, может быть, восстановлена) железная дорога, и в Ленинград один за другим пошли эшелоны жизни. Надо снять шапку перед подвигом железнодорожников. Враг находился всего в нескольких километрах южнее дороги и осыпал эшелоны крупнокалиберными снарядами. На моих глазах однажды зажигательные снаряды попали в поезд, несколько вагонов загорелось, но тут же под разрывами они были отцеплены, и поезд пошел дальше.

Дорогой ценой заплатила наша дивизия за эту победу. Стрелковые полки потеряли почти весь боевой состав. Чуть ли не каждый день из штаба дивизии поступал приказ откомандировать определенное количество артиллеристов для пополнения стрелковых полков. Скрепя сердце посыпали мы солдат и сержантов, с которыми шли бок о бок по трудным дорогам войны, зная, что к вечеру они будут или убиты, или, в лучшем случае, ранены.

A. ВАРКИ
декан общетехнического
факультета.

Весна... Для студента — горячая пора экзаменов. Усердная подготовка к весенней сессии МАРИАННЫ АНИЧЕВОЙ АВ-67 — несомненно принесет ей очередные успехи на экзаменах.

Вечерники —

СИЛЬНЫЕ ВОЛЕЙ ЛЮДИ

★ Учиться на вечернем факультете трудно. Это и понятно, так как нужно совмещать работу с учебой. Поэтому перед студентом-вечерником наиболее осторожно стоит проблема времени. Следовательно, на работе должны быть созданы условия, позволяющие посещать занятия в институте.

Но эти трудности преодолимы, и опыт многих студентов вечернего факультета показывает, что на вечернем отделении учиться можно. Здесь очень много зависит от желания самого человека, выбравшего данную специальность и стремящегося овладеть ею.

С самого начала нужно привыкнуть к вечернему расписанию, а не от случая к случаю, оставляя многое на потом. Это только в начале семестра кажется, что до конца его еще далеко, так что можно наверстать упущенное.

★ У студентов вечернего факультета лекционных часов по всем дисциплинам меньше, чем у студентов дневного отделения. Поэтому на них преподаватели не могут подробно осветить все вопросы и темы и рассматривать наиболее важные, узловые вопросы. По этой причине посещение лекций крайне необходимо, без разделения их на важные и не важные. Пропуск нескольких лекций дает знать о себе довольно чувствительно: человек не понимает последующего материала. Так как лекции по объему читаемого материала значительны, то приходится не ограничиваться одним только лекционным материалом, а заниматься также по учебникам, пособиям, справочникам, которые нужно иметь у себя дома. Вечером после лекций хорошо сразу же повторять пройденный материал, который под свежим впечатлением лучше удастся в памяти.

★ Студенту-вечернику важно иметь у себя практические пособия по решению задач по таким дисциплинам как высшая математика, физика, химия и др. Выбор приведенных там примеров и задач позволит приобрести на выки самостоятельного решения задач и закрепить применяемый уже при этом теоретический материал. По каждой теме нужно обязательно прощешествовать некоторое количество задач и примеров, что позволит успешно выполнить контрольные работы, а впоследствии и сдать экзамены.

★ Несколько слов о лабораторных работах. Посещение лабораторных занятий по графику является залогом успешной сдачи по лабораторному практикуму. Пропуск этих занятий ведет к поискам дополнительного времени для выполнения работ, а это трудно, так как лаборатории постоянно заняты и не всегда можно найти руководителя практикума. К лабораторным работам нужно готовиться заранее, чтобы не знакомиться с содержанием работы на занятии, где времени и так не хватает.

Серьезное внимание нужно уделять зачетам, так как они являются своего рода допуском к экзаменационной сессии. К ней допускаются студенты, сдавшие все зачеты.

Вот таковы вкратце и все выводы, к которым студент-вечерник приходит, проучившись некоторое время.

Г. ЮРНА. ЛА-47 в.

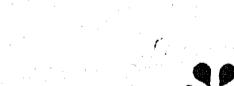
Vastutav toimetaja
O. PÖDER

«Таллинский политехникум», органикаторство, ректорат, комитета ЛКСМЭ и прейфекта Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiseli», Tallinn
Pikk 40/42.

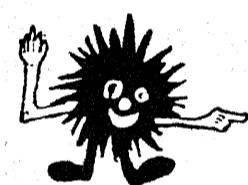
Hind 2 коп.

Tellimuse nr. 1099

Встречу с ЮПом подготовили: Г. Руденко, В. Горбачев.

MB-03978

ДЕКАДА ДВИЖЕНИЯ

Сел я двадцать пятого за баранку. Еду по Эхтаяте тээ. Скорость километров 140 в час. Троллейбусы, как испуганные, из-под колес высекают. Таллинские пешеходы на этот раз на меня тягостное впечатление произвели. Оборачиваюсь, — милиционер мотоцикл мчится. Опытные милиционеры попались, через 20 минут заезжают со стороны и кричат, чтобы остановил машину! Я кричу: «Если это вы мне, так не вы первый это говорите. А скажите, пока мы одни тут на шоссе — много таких водителей попадается как я?» Милиционер отвечает: «Разных людей видел, но такого в первый раз». Тут я от удивления остановился как вкопанный.

— Надо же так, в общем-то знал как это делается, а в частности забыл.

— Ничего, — говорят они, — скоро в этом деле не только в общем, но и во всех тонкостях разбираться будете.

И точно. Теперь мне известно, что сдать экзамен на получение прав водителя удается с 3—4 раза, а то и с 12-го. Это кому как повезет. А так как я в институте учусь — все экзамены сдаю по старой привычке, с 3-го раза.

ЗАБОТЫ МАСТЕРА ОТРЯДА

— Копай, Петя, копай. Чего стоишь? Ну и что ж, что вода? Вот смотри, как надо. Раз! Два! Т-ри. Ой!

— Федя, ты меня слышишь? Да это я тебя зову, а не Галка. Вытащи меня отсюда.

Toimetuse aadress: Tallinn, Ehitajate tee 5, TPI, 5. korrus tuba 410. Tel. 532-723.